

Artur Quintana (Speyer) / Tilbert D. Stegmann (Frankfurt am Main)

Biblioteques públiques amb fons catalans
a l'àrea lingüística alemanya

Segons les notícies que tenim no s'ha intentat fins ara de fer un recompte sistemàtic del fons de llibres catalans en alguna àrea precisa de fora dels Països Catalans. Es, però, una dada important que pot dirigir la política de represa cultural que els catalans i catalanoparlants volen dur a terme també a l'estranger. És important d'avaluar amb exactitud el dèficit, més o menys gran, de llibres catalans i sobre tema català a les biblioteques de tot el món per tal d'administrar de la manera més efectiva els mitjans financers i els esforços disponibles.

Esperem que el nostre primer assaig d'enumeració dels fons de llibres catalans als països alemanys sigui un estímul per als especialistes de les altres àrees europees, americanes etc., de fer investigacions semblants per llur costat.

Més estrictament, però, volem oferir amb aquest treball una informació útil als catalanòfils i bibliotecaris dels països mencionats en el títol. A més constituirà - confièm - una guia per a editors i llibreters, que així sabran quines biblioteques de l'àrea que ací ens ocupa s'interessen pel llibre català.

Les dades que presentem es basen en la nostra pròpia experiència de lectors i en una enquesta dirigida a totes les biblioteques universitàries dels territoris en qüestió, on ens consta que hi ha ensenyament de llengua i/o literatura catalanes o, si més no, de filologia romànica. També l'hem enviada a un petit nombre d'altres biblioteques on sospitàvem - o coneixiem - la presència de fons catalans. Cal tenir en compte que a la nostra enquesta només hem preguntat per fons de llengua i literatura catalanes. Les biblioteques dels seminaris i instituts universitaris solen indicar, però, la totalitat de llurs fons catalans, és a dir, també les obres d'història, d'art, de geografia, etc. dels Països Catalans que posseeixen. Les biblioteques universitàries centrals, municipals i estatals, en canvi, solen indicar tan sols el fons de llengua i literatura catalanes. En aquests darrers casos cal

pensar que el nombre de llibres de temàtica catalana és el doble - o potser el triple - de la quantitat indicada.

Amb la informació recollida hem classificat els fons de llibres catalans d'aquesta àrea en dos grups: grup A) format pels diferents fons de 500 i més llibres i que comentem en detall; grup B) format pels diferents fons de 100 a 500 llibres, que ens limitem gairebé només a enumerar. Tots aquests fons poden ésser consultats a les biblioteques que els tenen i a més, a través del servei de préstec interbibliotecari - molt actiu, i també internacionalment - arriben pràcticament a tota l'àrea que ací ens ocupa. Això últim és vàlid, en general, només per a les biblioteques universitàries centrals, les municipals i les estatals. Les biblioteques dels instituts, seminaris i facultats universitàries, amb algunes importants excepcions, estan excloses del servei de préstec interbibliotecari.

El Consell Alemany de la Investigació (DFG) destina unes subvencions considerables a les biblioteques universitàries centrals i a les estatals per facilitar la formació de col·leccions especials (Sonder-sammelgebiete). D'aquesta manera s'aconsegueix la presència per a cada disciplina d'un fons ric i ben triat de llibres, almenys en una biblioteca del país. A les llistes de fons temàtics de les diverses biblioteques la catalanística no hi és esmentada expressament, sinó que està inclosa dins la hispanística. Això no deixa de tenir inconvenients. Penseu, per exemple, que un llibre sobre el parlar de Ribesaltes es trobarà probablement a la biblioteca especialitzada en hispanística, considerant el català com a una llengua hispànica; ara bé, ja no és tan fàcil que en aquesta mateixa biblioteca hi hagi un llibre sobre el romànic al Rosselló, car aquest tema, tot i que pertany a la cultura catalana, serà considerat formant part de la cultura francesa i per tant es trobarà, possiblement, a la biblioteca especialitzada en temes francesos.¹

¹ Sobre aquest aspecte vegeu: Axel Schönberger / Tilbert D. Stegmann: «Katalanistische und okzitanistische Publikationen und Aktivitäten (1976-1983) aus dem deutschen Sprachbereich», in: *Romanische Forschungen* 96 (1984), p. 291-292 i la rèplica d'Uta Ahmed a: Uta Ahmed, Wolfgang Hillen: «Katalanistik und Okzitanistik im Rahmen der romanistischen Sondersammelgebiete», in: *Romanische Forschungen* 97 (1985), p. 425-426.

GRUP A:

Augsburg

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Universitätsstr. 22, D-8900 Augsburg]. Posseeix un fons d'uns 1000 volums que creix ràpidament - uns 150 a l'any. Es tracta d'una fundació recent.

Basilea

Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Span. Abteilung. Stapfelberg 7, CH-4051 Basel]. Té gairebé 2000 volums. En ocasió del congrés de l'AILLC de 1976 va rebre un important donatiu de llibres catalans.

Biblioteca pública de la Universitat [Öffentliche Bibliothek der Universität. Schönbeinstr. 20, Ch-4051 Basel]. Té un fons que deu arribar al centenar de volums.

Berlín

Biblioteca de l'Institut Ibero-americà [Bibliothek des Ibero-Amerikanischen Instituts Preußischer Kulturbesitz. Postfach 1247, Potsdamer Str. 37, D-1000 Berlín 30]. Té un fons important de 2400 volums de/i sobre literatura i llengua catalanes, amb inclusió dels donatius fets quan les Setmanes Catalanes a Berlín el 1978. Aquesta biblioteca és especialment rica en llibres sobre tots els altres aspectes dels Països Catalans, des de la història fins a la geografia, geologia, art, etc., i deu tenir tres o quatre vegades més llibres sobre aquests temes que no pas sobre literatura i llengua. A més posseeix tota la bibliografia sobre Espanya en general (en total 90.000 volums referits a l'àrea de l'estat espanyol). Els molts milers d'articles de revistes referits a temes catalans són molt ben accessibles a través del fitxer de matèries. Potser aquest fitxer de matèries és millor que qualsevol altre d'existent als Països Catalans; s'ha publicat (fins al 1977) en 30 grans volums per la companyia G. K. Hall de Boston (*Subject Catalog of the Ibero-American Institute ... in Berlin*) i es pot consultar a 60 biblioteques del món. (La Biblioteca de Catalunya i altres biblioteques catalanes s'haurien de procurar una còpia de totes les parts del fitxer referides als Països Catalans.) Es tota aquesta riquesa la que fa d'aquesta biblioteca la primera d'Alemanya a consultar sobre temes catalans en general i abans de 1980. Funciona molt bé el seu préstec interbibliotecari i també respon a demandes bibliogràfiques directes fetes per carta. Malauradament el 1975 el Consell Alemany de la Investigació ha fet una redistribució dels camps de col·lecció especial (Sondersammelgebiete) a Alemanya i ha donat a Berlín el camp "Iberoamèrica" i a

Hamburg "Espanya i Portugal" (vegeu allà), de manera que, després d'uns anys de vacil·lació, ja no fan compres de llibres catalans, llevat d'obres de caràcter general. El fons estrictament català queda pràcticament mort a partir de 1980. Potser a partir del 1988 el canvi de direcció pot millorar lleugerament la situació.

Biblioteca Estatal [Staatsbibliothek Preußischer Kulturbesitz. Postfach 1407, Potsdamer Str. 33, D-1000 Berlín 30]. Té uns 200 volums. Aquesta biblioteca indica que compra pocs volums de catalanística perquè d'això en té cura al mateix edifici la biblioteca de l'Institut Ibero-americà, però com hem dit a dalt, des del 1980 i fins ara, aquella altra biblioteca tampoc en compra. Cal posar ordre en aquestes incongruències. El que fa important la Biblioteca Estatal per a nosaltres és que té una de les més grans col·leccions d'Alemanya de revistes nacionals i internacionals i s'hi poden trobar els articles de revista que no siguin a l'Institut Ibero-americà.

Biblioteca de l'Institut de Filologia Romànica [Bibliothek des Instituts für Romanische Philologie. Habelschwerdter Allee 45, D-1000 Berlín 33]. Posseeix uns 700 volums.

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek der Freien Universität Berlín. Garystr. 39, D-1000 Berlín 33]. Té un centenar escàs de volums.

Bochum

Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Postfach 102148, Universitätsstr. 150, D-4630 Bochum]. Té 600 volums.

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 102148, Universitätsstr. 150, D-4630 Bochum]. Té uns 100 volums.

Bonn

Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Am Hof 1, D-5300 Bonn 1]. Posseeix uns 600 volums.

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 2460, Adenauerallee 39-41, D-5300 Bonn 1]. Té uns 250 volums. Està, però, especialitzada en romanística general i, en conseqüència, té també molts treballs de lingüística general on s'hi tracta el català.

Colònia (Köln)

Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Albertus-Magnus-Platz, D-5000 Köln]. Té uns 500 volums.

Biblioteca Universitària i Municipal [Universitäts- und Stadtbibliothek. Universitätsstr. 33, D-5000 Köln]. Posseeix 300 volums, procedent en llur més gran part de la biblioteca del catalanòfil Johannes Fastenrath.

Seminari d'Història [Historisches Seminar. Weyertal 80, D- 5000 Köln]. Està especialitzat en temes nacionalistes i té una petita col·lecció - una trentena de volums sobre el nacionalisme català.

Espira vegeu Speyer

Frankfurt

Institut de Filologia Romànica [«Biblioteca Catalana» des Instituts für Romanische Sprachen und Literaturen. Postfach 111932, Gräfstr. 76, D-6000 Frankfurt am Main 11]. Amb els seus gairebé 15.000 volums en llengua catalana, incloent-hi les col·leccions d'unes 120 revistes, aquesta biblioteca constitueix el fons català modern més important dels països alemanys i - segons sembla - el més important del món fora dels Països Catalans. Té pocs llibres vells; vegeu, però, a la biblioteca següent.

Biblioteca Municipal i Universitària [Stadt- und Universitätsbibliothek. Bockenheimer Landstr. 134-138, D-6000 Frankfurt am Main]. Té uns 400 volums de tema català, entre els quals 200 que havien pertangut a la biblioteca del catalanòfil Eberhard Vogel. Són obres d'autors catalans del tombant del segle, algunes vegades amb dedicatòries personals dels autors.

Biblioteca Alemanya [Deutsche Bibliothek. Zeppelinallee 4-8, D-6000 Frankfurt am Main]. Aquesta biblioteca pel fet de tenir el dipòsit legal de la República Federal d'Alemanya i per haver-se especialitzat en obres alemanyes (Germanica) hauria de tenir totes les obres de tema català publicades a Alemanya o en alemany, així com també totes les obres de tema alemany publicades en català a qualsevol lloc des de 1945. Hem observat que dels 65 títols sobre llengua i literatura alemanyes del catàleg «Llibres en català 1982-1983-1984» (Barcelona 1986) n'hi manquen 24; una part d'aquests títols serà o podria ésser adquirida en un futur proper.

Friburg de Brisgòvia

Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Werthmannplatz 1, D-7800 Freiburg im Breisgau]. Té uns 400 volums.

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 1629, Werthmannplatz 2, D-7800 Freiburg im Breisgau]. Disposa d'un fons de

300 volums de llengua i literatura catalanes i, a més, un bon fons antic sobre la història dels Països Catalans, especialment de la Corona Aragonesa.

Biblioteca de l'Institut Ramon Llull [Bibliothek des Raimundus-Lullus-Instituts (Arbeitsbereich Quellenkunde der Theologie des Mittelalters im Institut für systematische Theologie). Werthmannplatz 1, D-7800 Freiburg im Breisgau]. Es tracta d'una biblioteca especialitzada en la figura de Ramon Llull. Posseeix un fons lul·lístic d'uns 800 volums, amb predomini del Llull llatí i una microfilmoteca de 2200 manuscrits lul·lians.

Friburg (Suïssa)

Biblioteca Cantonal i Universitària [Kantons- und Universitätsbibliothek. 16, rue St. Michel, CH-1701 Fribourg]. Té un miler de volums.

Göttingen

Biblioteca Estatal i Universitària de la Baixa Saxònia [Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek. Postfach 2932, Prinzenstr. 1, D-3400 Göttingen]. Té un fons de 900 volums.

Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Seminars für romanische Philologie. Nikolausberger Weg 23, D-3400 Göttingen]. Té 1200 volums.

Hamburg

Biblioteca Estatal i Universitària [Staats- und Universitätsbibliothek. Von-Melle-Park 3, D-2000 Hamburg 13]. Aquesta biblioteca té des del 1949 i exclusivament des del 1975 l'encàrrec i el finançament del Consell Alemany de la Investigació de col·leccionar un fons especial sobre Espanya i Portugal i que inclou la llengua i la literatura catalanes i teòricament tots els altres aspectes dels Països Catalans hispànics.² Ja abans del 1975 col·leccionava tot el que era de/i sobre el món hispànic, però des d'aquesta data ja no té subvenció per a Sudamèrica. La col·lecció de llibres catalans o de temàtica catalana pot arribar a uns 8000 volums. S'hi inclou un fons vell del segle passat i de començaments d'aquest. Aquesta biblioteca, en principi, ha de comprar ara tots els llibres catalans o de tema català. La part hispànica la dirigeix la doctora Uta Ahmed. Cada editor català li hauria d'enviar els seus catàlegs.

Institut Iberoamericà d'Investigació [Iberoamerikanisches Forschungsinstitut. Von-Melle-Park 6, D-2000 Hamburg]. Té uns 1400 vo-

² Vegeu nota 1.

lums, amb un fons vell interessant, una part del qual era la biblioteca del catalanòfil Bernhard Schädel.

Heidelberg

Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Seminarstr. 3, D-6900 Heidelberg]. Posseeix uns 1500 volums.

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 105749, Plöck 107-109, D-6900 Heidelberg]. Té un fons de 300.

Biblioteca de l'Institut d'Història de l'Art [Bibliothek des Kunsthistorischen Instituts. Seminarstr. 4, D-6900 Heidelberg]. Té uns 400 volums sobre art català. Ara en dissoldre's la secció d'art hispànic d'aquest institut el citat fons quedarà clos.

Köln vegeu Colònia

Munic

Biblioteca Estatal de Baviera [Bayerische Staatsbibliothek. Postfach 340150, D-8000 München 34]. Disposa d'uns 1500 volums. Té un fons molt important de llibres vells, també incunables i manuscrits.

Biblioteca de l'Institut de Filologia Romànica [Bibliothek des Instituts für Romanische Philologie. Ludwigstr. 25, D-8000 München 2]. Té uns 500 volums.

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Geschwister-Scholl-Platz 1, D-8000 München 22]. El seu fons català no deu passar d'un centenar de volums.

Biblioteca Internacional del Llibre Infantil [Internationale Jugendbibliothek. Schloß Blumenburg, D-8000 München 60]. Una de les més importants del món en llibre infantil. Té més de mil llibres en català, producte de donacions de les editorials catalanes.

Münster de Westfalia

Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Bispinghof 3 A, D-4400 Münster in Westfalen]. Posseeix uns 700 volums.

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 8029, Krummer Timpen 3-5, D-4400 Münster in Westfalen]. Té uns 100 volums.

Ratisbona (Regensburg)

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 409, Universitätsstr. 31, D-8400 Regensburg]. Fons considerable - es tracta d'una fundació recent - i ben triat d'uns 1500 volums.

Salzburg

Biblioteca de l'Institut de Filologia Romànica [Bibliothek des Instituts für Romanische Philologie. Zillnerstr. 6, A-5020 Salzburg]. Amb més de 500 volums constitueix l'únic fons català d'una certa importància en tot Àustria.

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Hofstallgasse 2-4, A-5020 Salzburg]. El seu fons no deu arribar al centenar de volums.

Speyer

Biblioteca del Palatinat [Pfälzische Landesbibliothek. Johannesstr. 22a, D-6720 Speyer]. Té 500 volums.

Trèveris (Trier)

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 3825, D-5500 Trier]. Té un fons català molt important - molt ben triat - amb un total de 4000 volums. Malgrat que es tracta d'una fundació recent posseeix també un fons considerable de llibre vell. De la secció romànica, dins de la qual s'inclou el català, en té cura una catalana, la doctora Maria-Lourdes Möller.

Tübingen

Biblioteca de la Facultat de Filologia Moderna [Bibliothek der Neuphilologischen Fakultät. Wilhelmstr. 32, D-7400 Tübingen 1]. Disposa de més de 1200 volums. És especialment rica en temes de lingüística.

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 2620 Wilhelmstr. 32, D-7400 Tübingen 1]. Té uns 300 volums.

Zürich

Biblioteca Central [Zentralbibliothek. Zähringerplatz 6, CH-8025 Zürich]. Posseeix el fons català més important de la Suïssa de llengua alemanya amb gairebé 3000 volums.

Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars der Universität. Plattenstr. 32, CH-8028 Zürich]. Tenen més de 600 volums.

GRUP B (de 100 a 500 volums):

- Aquisgrà (Aachen): Biblioteca Universitària [Hochschulbibliothek der Rheinisch-Westfälischen Technischen Hochschule. Templergraben 61, 5100 Aachen].
- Berna: Biblioteca Municipal i Universitària [Stadt- und Universitätsbibliothek. Münstergasse 61, CH-3000 Bern].
- Bremen: Biblioteca Universitària [Bibliothek der Universität. Postfach 330160, Bibliotheksstraße, D-2800 Bremen 33].
- Duisburg: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Lotharstr. 65, D-4100 Duisburg 1].
- Düsseldorf: Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Universitätsstr. 1, D-4000 Düsseldorf].
Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Universitätsstr. 1, D-4000 Düsseldorf].
- Eichstätt: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Universitätsallee, D-8078 Eichstätt].
- Erlangen: Biblioteca de l'Institut de Filologia Romànica [Bibliothek des Instituts für Romanistik. Bismarckstr. 1, D-8520 Erlangen].
Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 3509, Universitätsstr. 4, D-8250 Erlangen].
- Germersheim: Biblioteca del Departament de Lingüística Aplicada [Bibliothek des Fachbereichs Angewandte Sprachwissenschaft. An der Hochschule 2, D-6728 Germersheim]. Uns 400 volums.
- Graz: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Universitätsplatz 3, A-8010 Graz].
Biblioteca de l'Institut de Filologia Romànica [Bibliothek des Instituts für romanische Philologie. Heinrichstr. 28, A-8010 Graz].
- Innsbruck: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Innrain 50, A-6020 Innsbruck].
Biblioteca de l'Institut de Filologia Romànica [Bibliothek des Instituts für Romanistik. Innrain 52, A-6020 Innsbruck].
- Klagenfurt: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek für Bildungswissenschaften. Universitätsstr. 67, A-9010 Klagenfurt].
- Kiel: Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Olshausenstr. 40-60, D-2300 Kiel].
Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Olshausenstr. 29, D-2300 Kiel].
- Konstanz: Biblioteca Universitària [Bibliothek der Universität. Postfach 5560, Universitätsstr. 10, D-7750 Konstanz].

- Magúncia (Mainz): Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Jakob-Welder-Weg 18, D-6500 Mainz].
Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 4020, Saarstr. 21, D-6500 Mainz].
- Mannheim: Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Schloß, D-6800 Mannheim].
Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 10 34 62, Schloß, D-6800 Mannheim].
- Marburg: Biblioteca de l'Institut de Filologia Romànica [Bibliothek des Instituts für Romanische Philologie. Wilhelm-Roepke-Str. 6, D-3550 Marburg].
Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Wilhelm-Roepke-Str. 4, D-3550 Marburg].
- Nuremberg (Nürnberg): Biblioteca de la Secció de Llengües Romàniques del Centre de Formació permanent per a Adults de la Ciutat de Nuremberg [Fachbibliothek Romanistik des Bildungszentrums der Stadt Nürnberg (Spracheninstitut Volkshochschule), Rollnerstr. 15, D-8500 Nürnberg 10].
- Saarbrücken: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek der Universität des Saarlandes. St.-Johanner-Stadtwald, D-6600 Saarbrücken].
Biblioteca de l'Institut de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Instituts, St.-Johanner-Stadtwald, D-6600 Saarbrücken].
- Viena (Wien): Biblioteca Nacional Austríaca [Österreichische Nationalbibliothek. Josefsplatz 1, A-1014 Wien]. Fons antic considerable.
Biblioteca de l'Institut de Filologia Romànica [Bibliothek des Instituts für Romanistik. Universitätsstr. 7, A-1010 Wien]. Té uns 300 volums amb tendència a augmentar.
Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Dr.-Karl-Lueger-Ring 1, A-1010 Wien].
- Würzburg: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Am Hubland, D-8700 Würzburg].

- Suposem que les biblioteques següents deuen tenir també alguns llibres catalans, encara que no arribin al centenar de volums:
- Bamberg: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 1549, Feldkirchenstr. 21, D-8600 Bamberg].
- Bayreuth: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 101251, Universitätsstraße, D-8580 Bayreuth].

- Braunschweig: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek der Technischen Universität. Pockelstr. 13, D-3300 Braunschweig].
- Gießen: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Otto-Behagel-Str. 8, D-6300 Gießen].
- Biblioteca del Seminari de Filologia Romànica [Bibliothek des Romanischen Seminars. Karl-Glockner-Str. 21, D-6300 Gießen].
- Karlsruhe: Biblioteca de Baden [Badische Landesbibliothek. Lammstr. 16, Postfach 1451, D-7500 Karlsruhe]. Posseeix un fons manuscrit lul·lístic.
- Osnabrück: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 4469, Alte Münze 16, D-4500 Osnabrück].
- Paderborn: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 1621, Warburger Straße 100, D-4790 Paderborn].
- Passau: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 2540, Innstraße 29, D-8390 Passau].
- Sankt Gallen: Biblioteca Universitària [Bibliothek der Hochschule St. Gallen. Dufourstr. 50, CH-9000 St. Gallen].
- Siegen: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Postfach 10 12 40, Adolf-Reichwein-Straße, D-5900 Siegen].
- Wolfenbüttel: Biblioteca del duc August [Herzog August Bibliothek. Postfach 1364, Lessingplatz 1, D-3340 Wolfenbüttel]. Posseeix un fons antic interessant.
- Wuppertal: Biblioteca Universitària [Gesamthochschulbibliothek. Postfach 100127, Gaußstraße 20, D-5600 Wuppertal 1].

Encara que haguéssim exclòs de la nostra enquesta la República Democràtica Alemanya, hem cregut convenient de fer constar ací les biblioteques d'aquell estat on suposem - i en alguns casos ho sabem també per les nostres experiències de lectors - que hi ha fons catalans.

Berlín: Biblioteca Alemanya de l'Estat [Deutsche Staatsbibliothek. Unter den Linden 8, DDR-1086 Berlín].

Biblioteca de la Universitat Humboldt [Bibliothek der Humboldt-Universität. Clara-Zetkin-Str. 27, DDR-1080 Berlín].

Biblioteca de la Secció de Filologia Romànica [Bereichsbibliothek Romanistik. Clara-Zetkin-Str. 1, DDR-1080 Berlín].

Greifswald: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Rubenowstr. 4, DDR-2200 Greifswald].

Biblioteca del Departament de Filologia Romànica [Bibliothek des Fachgebiets Romanistik. Bahnhofstr. 19, DDR-2200 Greifswald].

Halle: Biblioteca Universitària i de Sachsen-Anhalt [Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt. August-Bebel-Str. 13 u. 50, DDR-4010 Halle].

Biblioteca del Departament de Filologia Romànica [Bibliothek des Wissenschaftsbereichs Romanistik. Große Brauhausstr. 17 a, DDR-4010 Halle].

Jena: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Goetheallee 6, DDR-6900 Jena].

Leipzig: Biblioteca Alemanya [Deutsche Bücherei. Deutscher Platz, DDR-7010 Leipzig]. Pel fet de tenir el dipòsit legal alemany des de 1913 - amb limitacions a partir de 1945 - i per col·leccionar les obres en alemany (Germanica) hauria de posseir en principi totes les obres de tema català publicades a Alemanya o en alemany des de 1913, així com també les de tema alemany publicades en català a qualsevol lloc des de la mateixa època.

Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Beethovenstr. 6, DDR-7010 Leipzig].

Rostock: Biblioteca Universitària [Universitätsbibliothek. Universitätsplatz 5, DDR-2500 Rostock].

Recordem, de tota manera, que no sempre el número de volums descriu suficientment el valor d'un fons de llibres i que poden haver-hi algunes biblioteques que, per alguna raó no previsible per a nosaltres - donacions, per exemple -, posseeixin un fons català digne d'èssent. Confiem que els lectors d'aquest treball ens comuniquin les llacunes que hi puguin trobar.

En resum: hi ha fons catalans molt importants a Frankfurt, Hamburg, Berlín i Trèveris, així com també a Zuric i a Munic, i fons considerables a Augsburg, Basilea, Friburg de Brisgòvia, Friburg de Suïssa, Göttingen, Heidelberg, Ratisbona i Tübingen. Aquests són els llocs on hi ha més de 1000 volums.

Després són notables els fons catalans de Bochum, Bonn, Colònia, Münster, Salzburg i Espira, és a dir 6 biblioteques amb més de 500 llibres, però amb menys de 1000.

S'hi han d'afegir encara 20 llocs amb més de 100 però amb menys de 500 volums, i en els quals segurament s'hauran d'incloure 6 llocs de la República Democràtica Alemanya.

Finalment hi deu haver uns petits fons catalans en una dotzena de biblioteques més.

Tot plegat totalitza uns 60.000 volums de llengua i literatura catalanes als països alemanys, distribuïts així: uns 55.000 en els 20 llocs amb més presència del llibre català; uns 5000 en 20 llocs més i potser uns 2000 a la República Democràtica Alemanya, així com uns quants més en altres indrets dels països alemanys. Cal destacar que tots aquests fons es troben a biblioteques mantigudes pels diferents estats dels països alemanys. Els Instituts Francès a aquesta àrea i l'Institut de España a Munic, és a dir, els organismes culturals oficials dels estats on es troben els Països Catalans, tenen, en canvi, uns fons catalans molt petits.

Fins ací hem parlat només de llibres de llengua i literatura catalanes - vegeu, però, uns incisos a aquesta qüestió al començament - als quals s'hauran d'afegir entre 20.000 a 30.000 llibres més sobre altres temes catalans: història, geografia, art, etc. Aquesta xifra, evidentment, només pot ésser vagament indicativa. En tot cas cal tenir en compte que la quantitat de llibres d'una biblioteca que es poden considerar com de temàtica referida a algun aspecte dels Països Catalans sempre és molt superior al material que es pot trobar a través del fitxer de matèries.

Aquestes xifres s'hauran de comparar amb les d'altres cultures anàlogues a la catalana. De moment esperem d'haver fet un servei als qui volen llegir en català o treballar sobre temes catalans a l'àrea alemanya.

Buchbestände zur katalanischen Sprache und Literatur im deutschen Sprachgebiet
Fons bibliogràfics de llengua i literatura catalanes als països de llengua alemanya

